

POORI

Kaupunkikeskustan kehittämisohjelman luonnos 13.10.2021

Sisällysluettelo

1. Kaupunkikeskustan kehittämiskohde
2. Nykytilanne
3. Kehittämistarve
4. Kehittämisohjelman laatimisen prosessi
5. Päättavoitteet, suunnitteluperiaatteet ja toimenpiteet
 - Enemmän asukkaita
 - Enemmän kävijöitä
 - Parempi kaupunkiympäristö
 - Kaikkien kaupunki
 - Yleiset
6. Jatkotyö

Urheilukeskus-
Porin metsä

Satasairaala

Matkakeskus

Pasaasi ja
Keskusaukio

PROMENADI-AKSELI

Ydinkeskusta

PROMENADI-AKSELI

Jokikeskus

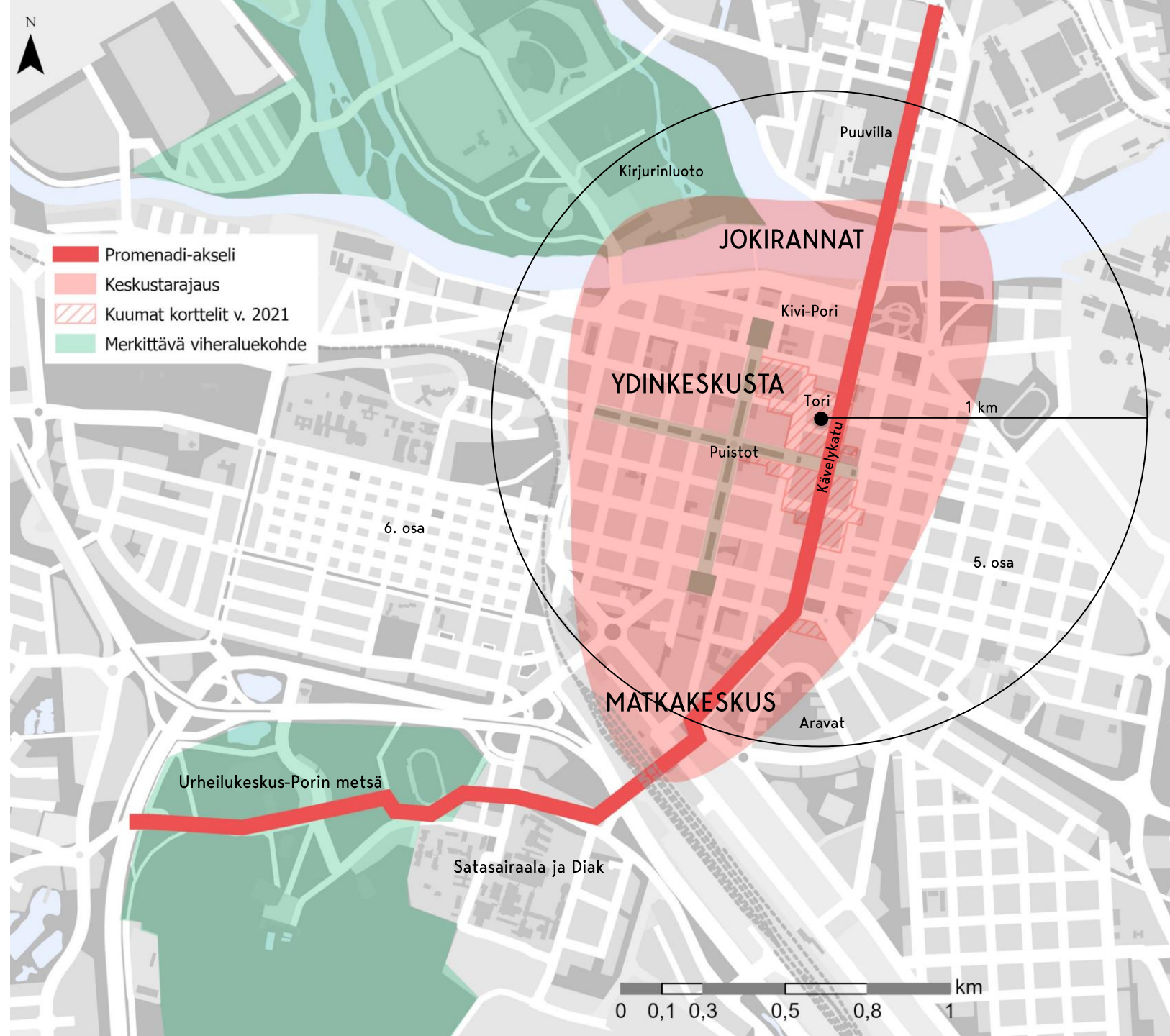
Puuvilla

Kirjurinluoto

1 Kaupunkikeskustan kehittämiskohde

Kaupunkikeskustan kehittämisen kokonaisuus ja ydinalueet:

- Ydinkeskusta
- Jokirannat
- Matkakeskuksen alue

2 Nykytilanne

Kaupunkikeskustan muutos ja joustavuus (resilienssi)

Globaalit trendit

Kaupungistuminen
Digitalisaatio
Globalisaatio

Globaalit haasteet

Ilmastonmuutos
Pandemiat

Jatkuva muutos

Teollisuuskaupungin isot rakenteet
Työn tekemisen tavat ja tilat
Kauppa ja kuluttaminen
Asuminen ja vapaa-aika

...

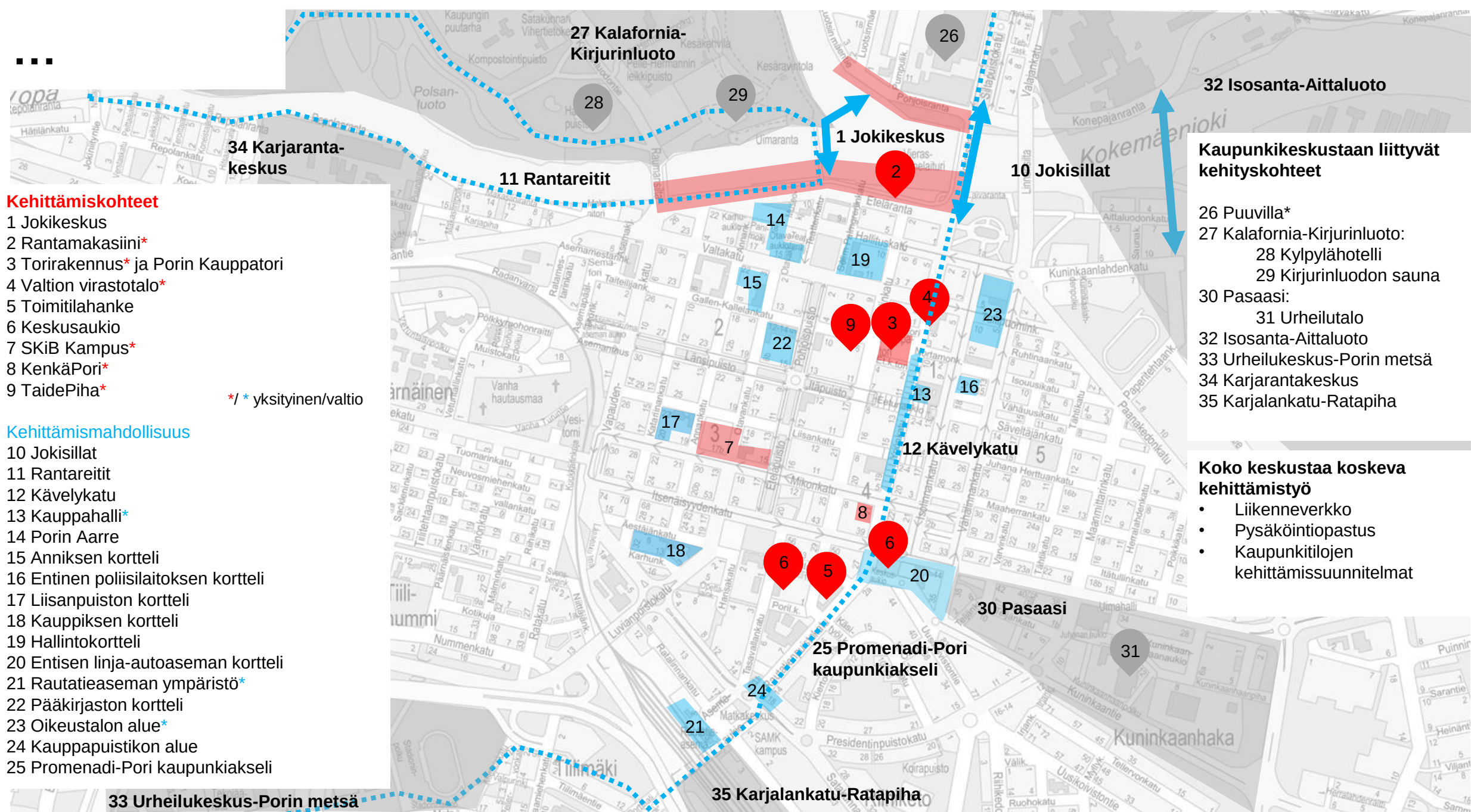
Haasteet

- Ympärivuotinen elävyys
- Tyhjät liiketilat ja passiiviset (teipatut) julkisivut
- Kävelykatu (mm. turvattomuus, huoltoliikenne)
- Kapeat jalkakäytävät ja sekavat pyöräilyjärjestelyt
- Onnettomuudet ja raskas liikenne
- Kaupunkiopastus
- Yhteydet keskustan ulkopuolella oleviin keskeisiin kohteisiin (esim. Paanakedonkadun kaupallinen alue, sisäurheilukeskus, Kirjurinluoto)
- Matkakeskuksen tervetulo-toiminnot
- Ränsistyneet ja keskeneräiset kiinteistöt

Mahdollisuudet

- + Ihmiset! Porilaisuus! Yhteistyö!
- + Yritysten sijoittumismahdollisuudet – vapaita toimitiloja
- + Toimijoiden uudet yhteistyömuodot
- + Yhteiset kampanjat ja uusi tapahtumallisuus
- + Tilojen (sisä- ja ulkotilat) tilapäiskäytöt ja pop-up konseptit
- + Kansallinen kaupunkipuisto
- + Jokiympäristö ja rantareitit
- + Kauppatori ja kauppahalli
- + Laaja korttelikeskusta ja leveät katutilat
- + Tasainen maasto ja kaupunkirakenne tukee pyöräilyä

...

Selvitykset ja suunnitelmat

- Porin keskustan liikenneverkkoselvitys, tavoitevaihe, Ramboll, KH 19.4.2021 §277
- Keskustan liikenneverkkokysely
- Tie- ja katuverkkosuunnitelma, koko Pori, Ramboll 2021
- Pysäköintiopastuksen yleis- ja toteutussuunnitelma, 2021
- Joukkoliikenteen reittiaineistojen ja aikataulujen perustelut
- KulttuuriPori2030 –ohjelmatyö ja verkkokysely
- Pasaasin yleissuunnitelma, Harris & Kjisik 2020
- Porin urheilutalo peruskorjaus, hankesuunnitelma, Arkkitehdit MY 2020
- Matkailun tiekartta 2020-2025, Visit Pori
- Tapahtumien tiekartta 2020-2025, Visit Pori
- Korkean rakentamisen selvitys, Ramboll, 2019
- Porin ruutukaavakeskusta, modernin rakennusperinnön inventointi 2019
- Porin pysäköintipoliittikka 2030, infrajohtaminen 2019
- Selvitys teollisuuden liikennepoliittisista ratkaisuksista Porissa, WSP Finland 2019
- Raskaan liikenteen reitit Porin keskustassa 2018
- Promenadi-Pori kaupunkikeskustaprojekti 2000, 1995
- Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, 2008

3 Kehittämistarve

- Kaupunkikeskusta on koko kaupungin käyntikortti. Tarvitaan veto- ja pitovoiman vahvistamista sekä elinvoiman elvyttämistä. Yllätyksellisestä koronakriisistä rajoituksineen ja käynnissä olevasta maailmanlaajuisen kaupan murroksesta on mahdollista selviytyä reagoinnilla ja pitkäjänteisellä suunnitelmallisuudella.
- Kaupunkikeskusta on toiminnallinen ja kaupallinen kokonaisuus, jonka kokonaisvaltainen kehittäminen on tärkeää. Keskusta on kaikkea sitä, mitä kaupunki on. Kokonaisuuden lisäksi huomio kohdennetaan yhä uudelleen tavoitteiden mukaisiin kohteisiin ja toimenpiteisiin.
- Yhdessä harkittu ja laadittu tulevaisuuskuva ja tiekartta toimenpiteisiin ovat kestävän kehityksen edellytys. Yhteinen visio parantaa reagoinnin oikea-aikaisuutta ja tehokkuutta.
- Elinvoiman ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi tarvitaan uusia investointeja, tilojen uudistamista, yrittäjyyttä ja toimijoita. Kaupunki luo kasvun mahdollisuuksia, investoi infran uudistamiseen ja varmistaa maankäytölliset edellytykset (kaavoitus ja luvat). Kehittämisohjelma kokoaa tavoitteet yhteen.
- Mahdollisuuksiin ja haasteisiin tarttuminen edellyttää entistä vahvempaa yhteistyötä kaupunkiorganisaatiossa sekä sidosryhmien ja kaupunkilaisten kanssa. Kaupungin on oltava aktiivinen osapuoli, yhteistyön ja tapojen ylläpitäjä ja rakentaja toimijoiden välillä. Ohjelma muodostaa raamit ja toimintatavat kehitystyölle.

...

- Kaupunkikeskustan on oltava hyvin saavutettavissa ja liikenne- ja pysäköintiratkaisujen tulee tukea tavoitetta. Kehittämistyön osana toteutettavat liikenneverkon suunnittelu ja pysäköintiopastuksen uudistaminen parantavat saavutettavuutta.
- Ympäri vuotisen viihtyisyyden ja elävyyden lisäämiselle on tarvetta kaupunkikeskustassa. Kaupan, kulttuurin ja tapahtumien toimintaedellytysten turvaamiseen tarvitaan tukitoimia. Tavoitteiden mukaisesti ohjelmatyössä priorisoidaan toimenpiteitä ja luodaan puitteita kokeiluille sekä kehityshankkeille.
- Kaupunkikeskusta kuuluu kaikille. Hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden tuottamiseen tarvitaan lisää toimenpiteitä ja kaupunkikohtaamisiin uusia paikkoja. Keskustan kaupunkitilat ovat täynnä mahdollisuuksia, joita ohjelmatyössä monipuolisesti kehitetään ja madalletaan kynnystä toteutuksille.

Elinvoiman mittarit

Liiteaineisto 2

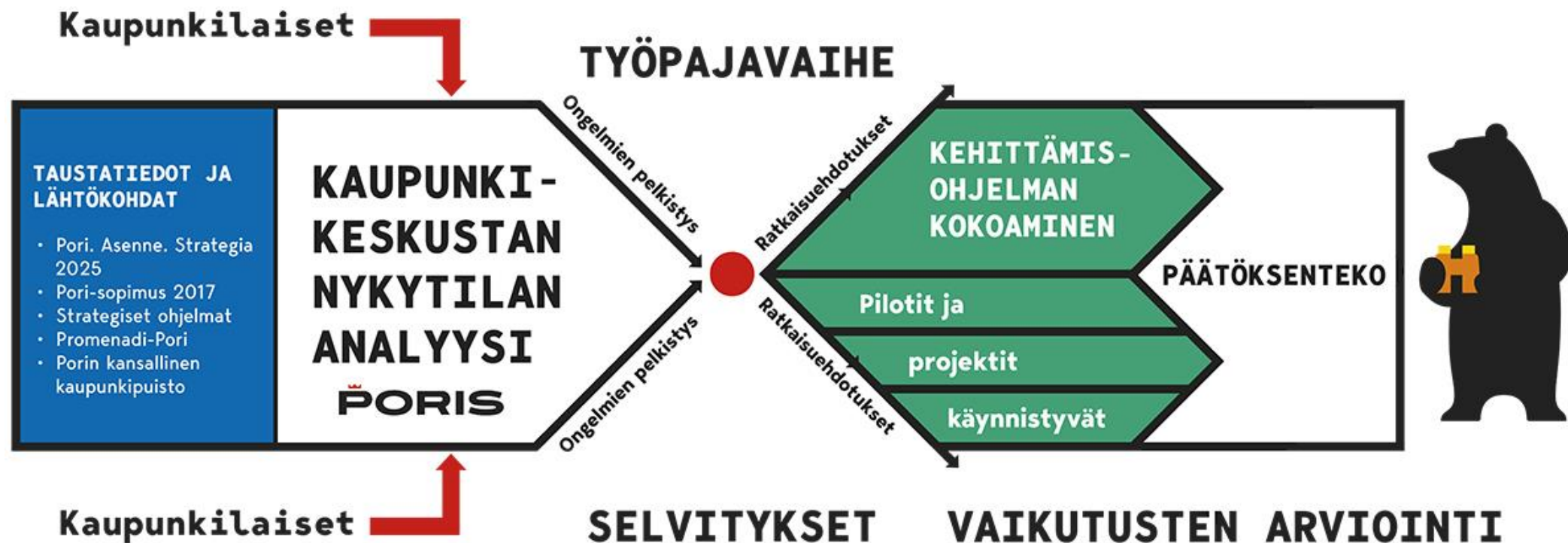
4 Kehittämisohjelman laatimisen prosessi

Kuva: Sari Kivioja

...

PORIN KAUPUNKIKESKUSTAN KEHITTÄMISPROSESSI

...

Kehittämisprosessissa mukana olleet tahot

KAUPUNKIORGANISAATIO

Konsernipalvelut
Elinvoima- ja ympäristötoimiala
Tekninen toimiala
Sivistystoimiala

Nuorisovaltuusto
Vammaisneuvosto
Vanhusneuvosto

SIDOSRYHMÄT

Porin kaupunkikeskusta ry
Keskusta alueen yrittäjät
Tapahtumajärjestäjät
Porin Yrittäjät ry
Porin polkupyöräilijät ry
Kiinteistöliitto Satakunta
Kaupunkikeskustan isännöitsijät
ja kiinteistökehittäjät

iPlace hankkeen paikallinen
toimintaryhmä (Urbact local
group, ULG)

UrbCultural Planning –hankkeen
toimintaryhmä *Boris & Borelia*

KAUPUNKILAISET

Keskusta-alueella
asuvat, siellä
työskentelevät ja siellä
vierailevat porilaiset ja
joukko muualta tulleita

HANKKEET

Attractice Nordic Towns
UrbCultural Planning
iPlace
Kokeilun paikka

...

9/2019	2020	9/2020	12/2020	2021	10/2021
POP UP PORIS	TYÖPAJAVAIHE	POP UP PORIS 2	WEBINAARI	KOMMENTIT	KEHITTÄMIS- OHJELMAN LUONNOKSEN KOKOAMINEN
• Yhteistyö ja osallisuus	• Kokeilut ja tapahtumat	• Suunnitelmat ja selvitykset	• Ohjelmatyö		

Osallisuus ja vuorovaikutus
kaupunkikeskustan
kehittämisprosessissa

Liiteaineisto 1

5 Pää tavoitteet, suunnitteluperiaatteet ja toimenpiteet

Kuva: Toni Mailanen

Päätavoitteet

Enemmän asukkaita

Enemmän kävijöitä

Parempi
kaupunkiympäristö

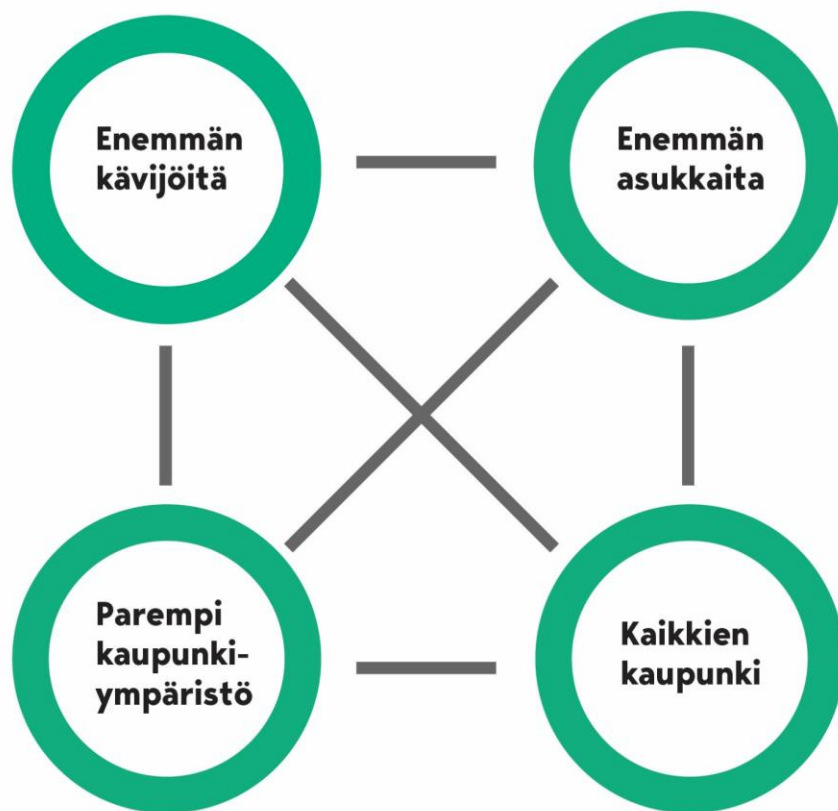

Kaikkien kaupunki

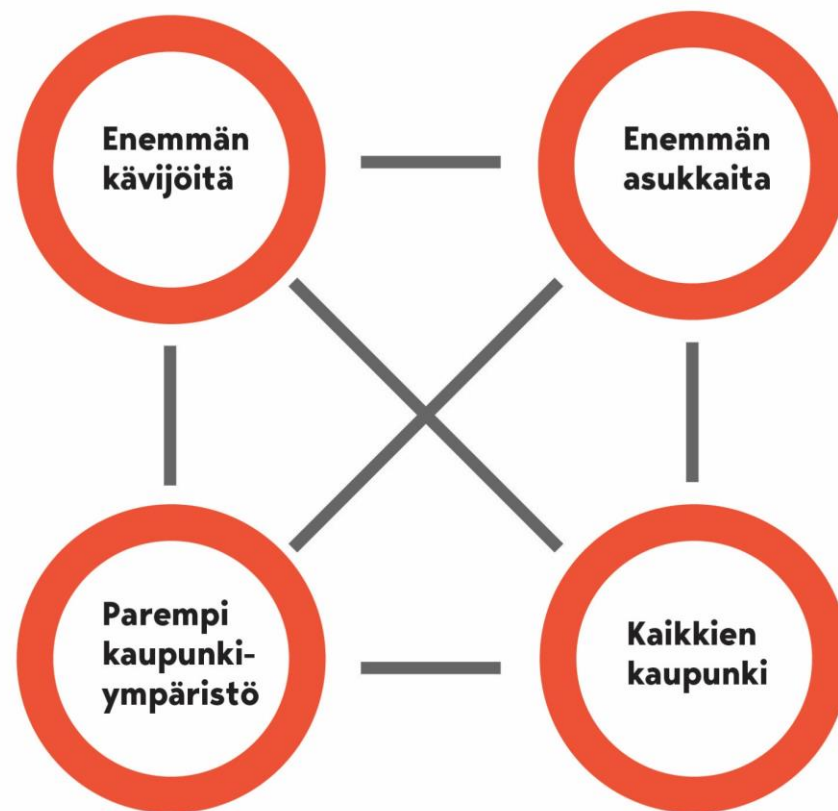

...

TOISEN TAVOITE ON TOISEN KEINO

TASAPAINOISESSA TILANTEESSA POSITIIVINEN VAIKUTUS

EPÄTASAPAINOISESSA TILANTEESSA NEGATIIVINEN VAIKUTUS

Enemmän asukkaita

Toimenpiteitä:

- Täydennys- ja lisärakentamiseen sekä käyttötarkoitusten muutokseen kannustavien neuvontapalveluiden kehittäminen ja kokeiluhankkeen käynnistäminen.
- Keskusta-asumisen vetovoimatekijöitä korostavan kampanjan toteuttaminen osana kaupunkimarkkinointia.
- Ulkoilumahdollisuuksien ja oleskelualueiden kehittäminen, kaupunkireittien avaaminen.
- Keskustan rakentamisen ja uudistamisen mahdollisuudet ja puurakentamisen pilottikohde – keskustelut rakennuttajien kanssa.
- Tilojen elinvoimaa ja yhteistyömahdollisuuksia lisäävät projektit Kiinteistöliitto Satakunnan, isännöitsijöiden ja kiinteistökehittäjien kanssa.
- Keskustakortteleiden asumisviihtyvyyden kehittämiseen liittyvän vuoropuhelun ja neuvontapalveluiden kehittäminen Kiinteistöliitto Satakunnan, taloyhtiöiden ja asukkaiden kanssa.

Suunnitteluperiaatteet:

- Julkisten lähipalvelujen säilyttäminen
- Ehjät ja toiminnoiltaan monipuoliset korttelit kehittämisen lähtökohdaksi.
- Täydennys- ja lisärakentamiseen sekä joustavaan muutokseen kannustavan maa- ja asuntopoliitikan, kaavoituksen ja lupaprosessien kehittäminen.
- Asumisviihtyvyyden ja yhteisöllisyyden edistäminen.
- Asuinympäristön julkisten tilojen verkoston ja kohteiden välisten yhteyksien kehittäminen.
- Uusien asuntoalueiden sijoittaminen yhdyskuntarakennetta täydentäen kävelyetäisyydelle ja kestävästi joukkoliikennekäytävien varrelle.
- Uusien yhteistyörakenteiden luominen kaupunkikeskustaan kaupungin ja toimijoiden (PPP, 3. ja 4. sektori) välille

Enemmän kävijöitä

Toimenpiteitä:

- Keskustan liikenneverkkosuunnitelman laatiminen laajassa yhteistyössä ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
- Kiinteistöstrategian laatiminen.
- Porin keskusta-alueen pysäköintiopastuksen toteuttaminen ja laajentaminen älykkään kaupunkiopastamisen ekosysteemiksi.
- Torirakennuksen uudistaminen ja Porin Kauppatorin yleissuunnitelman laatiminen sekä toteutus.
- Toimitilahankkeen suunnittelu ja toteutus.
- Jokiympäristön matkailutoimintojen, palvelujen ja tapahtumallisuuden kehittäminen.
- Tyhjiä tiloja kokeiluverkoston toteuttaminen.
- Palkitsemisen ja muiden kannustimien kehittäminen julkisivujen ehostamisen ja avaamisen tehostamiseksi.
- Entisen linja-autoaseman korttelin pitkän tähtäimen kehityssuunnitelmien laatiminen, rakennussuojelu ja asemakaavamuutoksen valmistelutyö.
- Julkisten ulkotilojen ja tapahtumapaikkojen, kävelykadun ja torin ylläpidon ja kehittämisen organisointi.

Suunnitteluperiaatteet:

- Sisäisen ja ulkoisen saavutettavuuden parantaminen kestävä kehityksen mukaisesti kaikilla kulkumuodoilla.
- Julkisten palvelujen säilyttäminen keskustan kävelyalueella.
- Rakennusperintö ja laadukas arkkitehtuuri vetovoimatekijöiksi ja edistettäviksi arvoiksi.
- Kaupunkikeskustan vahvistaminen kaupan, palveluiden, kulttuurin, tapahtumien, matkailun, hallinnon ja vapaa-ajanvieton vetovoimaisena keskuksena.
- Ympäri vuotisten tapahtumien ja kampanjoiden mahdollistaminen.
- Teknologian, tekoälyn, digitaalisuuden hyödyntäminen kestävä hyvinvoinnin ja liiketoiminnan tuottamisessa.
- Tilojen käyttötarkoitusten muutosten ja tilapäiskäytön sujuvoittaminen ja monipuolistaminen.
- Kaupunkitilaa luovat, elävät maantasokerrokset ja muutoskykyiset julkisivut sekä tilat kehittämistyön lähtökohdiksi.
- Uusien yhteistyörakenteiden luominen kaupungin ja toimijoiden välille (PPP, 3. ja 4. sektori) sekä uusien alueelle sijoittuvien toimijoiden houkuttelu.

Parempi kaupunkiympäristö

Toimenpiteitä:

- Jokikeskushankkeen toteuttaminen ja rantareitin avaaminen välillä Makasiiniranta – asuntomessualue – Hevosluoto.
- Keskusaukion parannussuunnitelman toteuttaminen.
- Valaistussuunnitelman päivittäminen valitulle kävelyalueelle.
- Kävelykadun infran kehittämisen organisointi ja järjestäytyminen.
- Kestävän liikkumisen ohjelman laatiminen ja teemaa edistävän opinnäytetyön tilaaminen.
- Matkakeskuksen tervetulo toimintojen parantaminen.
- Kaupunkireittien kehittäminen ja opastuksen kehittäminen (älykkään kaupunkiopastuksen ekosysteemi).
- Pilotoidaan viherkertoimen käyttöönottoa suunnittelussa ja laaditaan kaupunkikeskustaan monimuotoisuuden ja kestävän kehityksen edistämiseen sekä ilmastonmuutoksen hillintään tavoitteet.
- Julkisten tilojen verkoston ja käyttämättömien tilojen kehittäminen yhteistyössä toimijoiden kanssa.
- Julkisen taiteen ohjelman laatiminen.
- Porin arkkitehtuuripolitiikan luominen yhteistyötahojen kanssa.

Suunnitteluperiaatteet:

- Viihtyvyyden ja turvallisuuden lisääminen keskusta.
- Edistetään kestävästä kaupunkisuunnittelusta ja kestävästä ympäristörakentamisesta toimintamallin käyttöönottoa.
- Luontopohjaisten ratkaisujen käyttöönoton edistäminen, erityisesti hulevesien osalta.
- Kansallisen kaupunkipuiston ja jokirantojen kehittäminen osana viheralueverkostoa ja hyödyntäminen kaupunkikeskustan vetovoimatekijänä.
- Kaupunkivihreän lisääminen.
- 10 minuutin kävelykaupunki-ideologian toteuttaminen, kävelävyyden edistäminen ja kävelykeskustan laajentaminen.
- Vahvistetaan julkisen taiteen ja monimuotoisen kaupunkikulttuurin roolia kaupunkikeskustan vetovoimatekijöinä.
- Tavoitteiden sisällyttäminen eri tason strategioihin, ohjelmiin ja suunnitelmiin.

Kaikkien kaupunki

Toimenpiteitä:

- Porikorttelit ry:n ja kaupunkikeskustan alueen toimintaryhmien toiminnan tukeminen.
- Kaupunkiympäristön jokaisen oikeuksien laatiminen ja ylimääräisen byrokratian purkaminen.
- Kansalaisyhteiskunnan suuntaan tapahtuvaa yhteistyötä, tapahtumallisuutta ja tilapäiskäyttöjä organisoivan henkilön tehtävän lisääminen kaupunkiorganisaatioon (=Kaupunkituottaja).
- Keskustan elävöittäminen nuorison silmin -kehittämisprojekti nuorten kanssa. Esimerkiksi nuorisovaltuusto ja oppilaitokset.
- Vuosittaisena kyselynä keskustan alueella toteutettava hyvinvointi- ja viihtymiskysely.
- Promenadi-akselin kehittämissuunnitelman laatiminen.

Suunnitteluperiaatteet:

- Sosiaalisesti kestävä kaupunkikehitys.
- Lähidemokratian lisääminen sekä osallisuuden ja yhteiskehittämisen parantaminen keskustan kehittämisessä.
- Omaehtoisuuden ja kansalaisaktiivisuuden tukeminen.
- Julkisten tilojen salliva ja joustava hyödyntäminen.
- Yhdistysten ja taiteen vapaankentän toimintamahdollisuuksien turvaaminen ja kehittäminen.
- Osallistumisen, hyvinvoinnin ja viihtyvyyden mittaaminen.
- Keskustan kehittäminen kohtaamispaikkana ja yhteisöllisyyden moninaisena näyttämönä.

Yleiset

Toimenpiteitä:

- Keskustan ja eteläisen Porin yleiskaava 2040 laatiminen.
- Kaupunkikeskustan kehittämisen jatkuvan työn käynnistäminen ja vakiinnuttaminen osaksi kaupunkikehityksen kärkikohteiden toimintamallia. Visio 2040 luominen.
- Kaupunkikeskustan kehittäminen osana kaupunkikehityksen kärkikohteiden toimintamallia.
- Tilasto- ja paikkatietopohjaisen seuranta- ja ennakointijärjestelmän kehittäminen kaupunkikehityksen kärkikohteille.
- Kaupunkikeskustan kehittäminen -verkkosivuston luominen Pori.fi.
- Kaupunkikeskustan lisääminen Business Pori –sivustolle.

Suunnitteluperiaatteet:

- Kaupunkikeskustan ohjelmatyön vakiinnuttaminen jatkuvaksi prosessiksi.
- Kaupunkikeskustan nimeäminen kaupunkikehittämisen kärkikohteeksi.
- Kaupunkikeskustan kehittämisen koordinointi ja toimijoiden välisen yhteistyön lisääminen.
- Kaupunkikeskustan imagon vahvistaminen ja brändin luominen.
- Kestävä kaupunkikehitys sekä liikenne- ja pysäköintiratkaisut .
- Keskustaa koskevien tietojen digitaalisten alustojen kehittäminen.
- Tiedon saavutettavuuden parantaminen.

6 Jatkotyö

Kuva: Anssi Koskinen

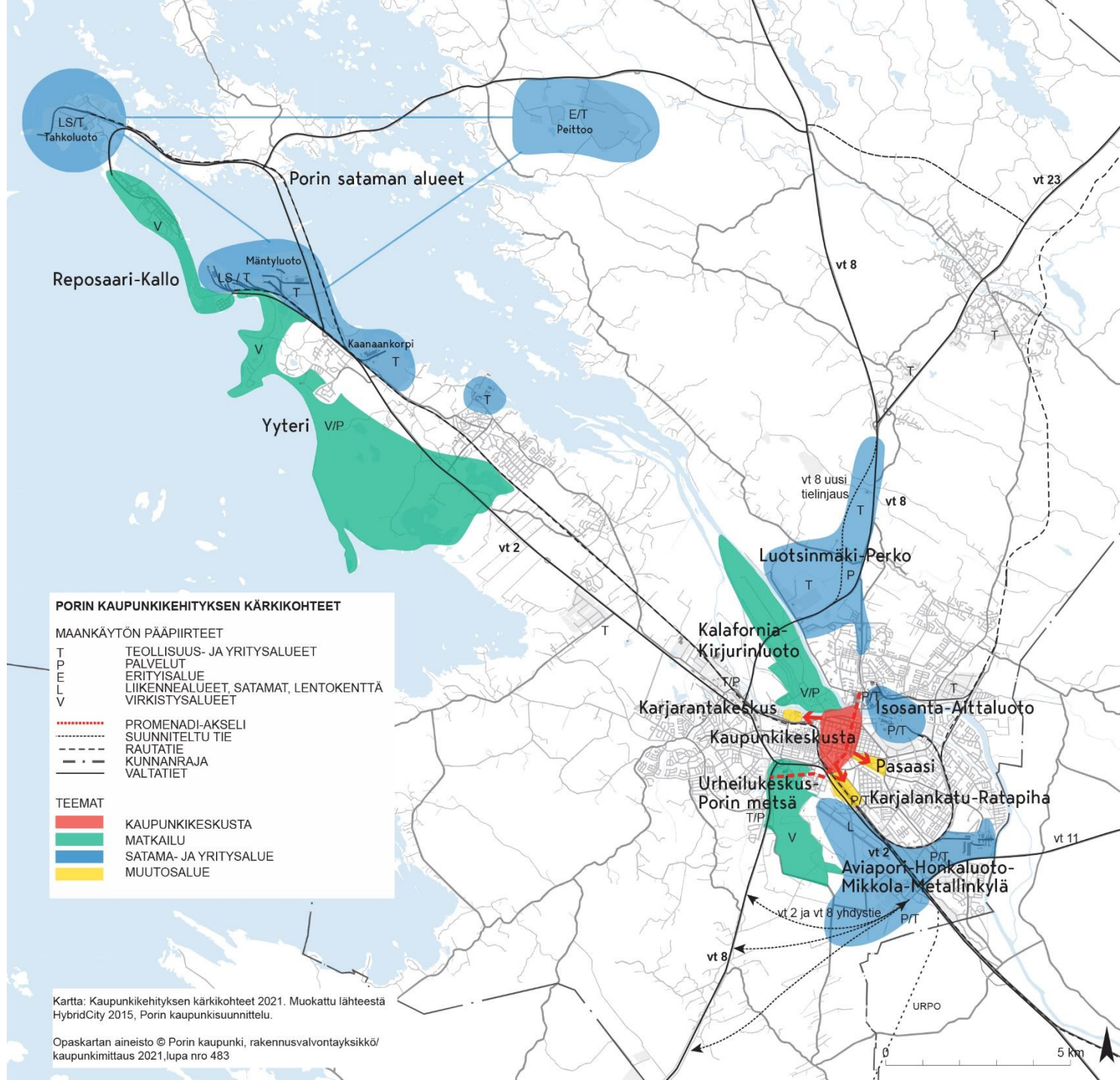
...

Kaupunkikeskusta kaupunkikehityksen kärkikohteeksi

Toimialat ylittävä kaupunkikehitysryhmä on valmistellut toimintamallin, jossa kaupunkikehittämisen kärkikohteiksi on nostettu 12 kehittämistavoitteen ja hallittavuuden kannalta tarkoituksenmukaista aluetta.

Kaupunkikehityksen kärkikohteiden edistämisessä toteutetaan Yyterin kasvusta opittuja toimintatapoja. Keskeiset tekijät Yyterin menestykselle ovat olleet:

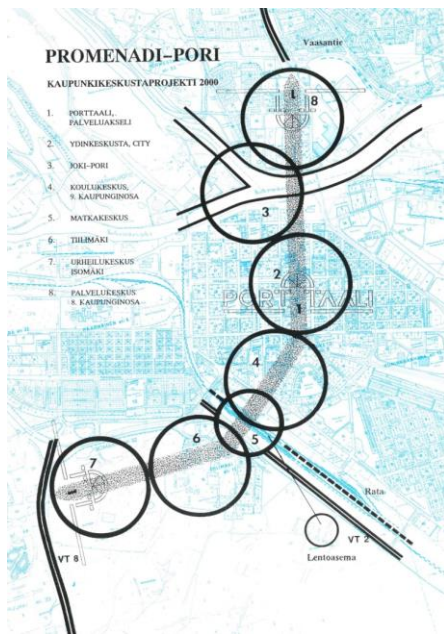
- Kärkikohdestatus
- Kohdejohtamisvastuun määrittely
- Vuosittaiset investoinnit alueeseen
- Markkinointiin panostaminen
- Tarvittavien tavoiteasiakirjojen ja suunnitelmien laatiminen
- Yhteinen kehittäminen alueen yritysten ja toimijoiden kanssa

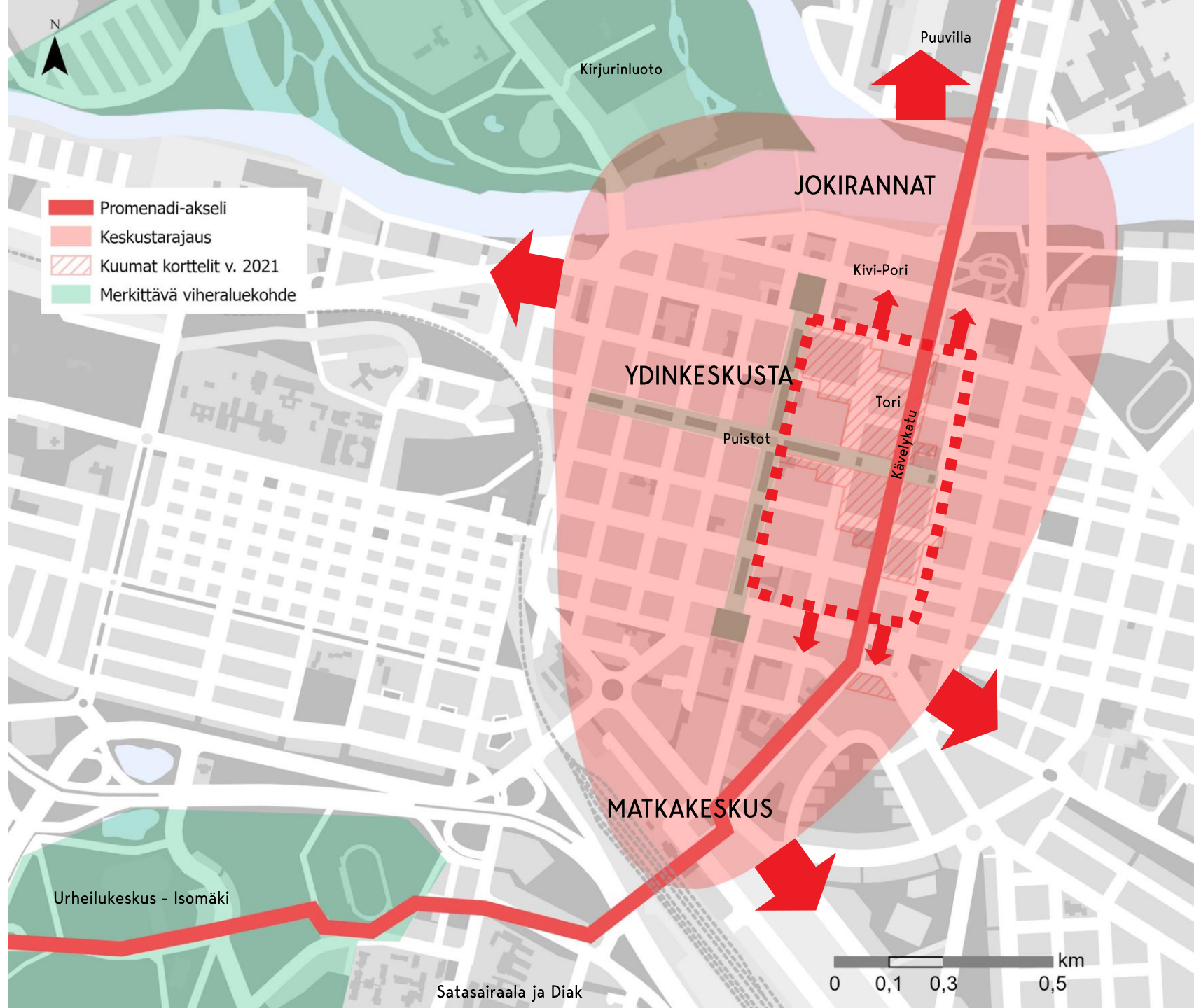
...

Kaupunkikehityksen kärkikohde

Kaupunkikeskustan kokonaisuus,
ydinalueet ja laajentumisen suunnat:

Kuva. Promenadi-Pori kaupunkikeskusta-projekti 2000 (KH 1995) aikainen Promenadi-akseli toimii edelleen kaupunkikehityksen selkärangana.

■ ■ ■

Enemmän asukkaita

- ✓ Täydennys- ja lisärakentamista
- ✓ Asumisviihtyvyyttä
- ✓ Monipuolisia asumisen mahdollisuuksia
- ✓ Imagon ja yhteyksien vahvistamista

Enemmän kävijöitä

- ✓ Uutta työtä
- ✓ Parempaa saavutettavuutta
- ✓ Uusia toimijoita ja palveluja
 - ✓ Tapahtumia
- ✓ Yhteistyöalustoja, viestintää ja markkinointia
- ✓ Vapaiden tilojen hyödyntämistä & monipuolistamista

Parempi kaupunkiympäristö

- ✓ Käveltävyyden edistämistä
- ✓ Taidetta ja toiminnallisuutta
 - ✓ Kaupunkivihreää
 - ✓ Yhteisöllisyyttä ja kohtaamisia
- ✓ Viihtymistä ja oleskelua
 - ✓ Hyvinvointia

Kaikkien kaupunki

- ✓ Monimuotoista kaupunkielämää
- ✓ Omaehtoisuutta ja kansalaisaktiivisuutta
- ✓ Yhdenvertaisuutta
- ✓ Osallisuutta ja yhteissuunnittelua

Ympäri vuotisesti elävä, monipuolinen ja puoleensa vetävä

Viihtyisä ja hyvinvointia lisäävä

Sujuvasti saavutettava

Kaupunkikeskusta kaupunkikehityksen kärkikohteeksi

Jatkuva valtuustokausittain päivittyvä ja vuorovaikutteinen ohjelmatyö. Kaupunkikeskustan kehittäminen kokonaisuutena yhteistyössä kaupunkiorganisaation ja sidosryhmien kanssa. Organisointi, budjetointi, resurssointi, mittarit ja seuranta.

Tarvittavat suunnitelmat ja selvitykset

Kehittämishankkeiden toteuttaminen

Toimenpiteet ja kokeilut

...

Jatkuva ohjelmatyö

- Päätökset ja painopisteet
- Toimenpiteet ja kokeilut
- Suunnitelmat ja selvitykset
- Yhteistyö ja vuorovaikutus
- Seuranta ja vaikutusten arviointi

2017-2021

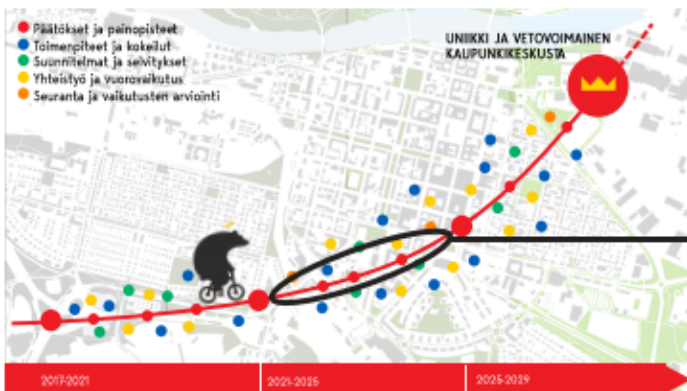
2021-2025

2025-2029

...

JATKUVA OHJELMATYÖ:

- Valtuustokausittain
- Laaja-alainen
- Vuorovaikutteinen
- Pitkäjänteinen ja reaktiivinen
- Kaupunkivisio ja muut ohjelmat

Päätöksenteko:
resurssointi

Tilannearvio:
meillä ja muualla

Arviointi ja
johtopäätökset:
vaikuttavuus

Tavoitteiden
asettaminen:
lähelle ja kauas

Mittarit:
luvut ja tarinat

Toimenpiteiden
valinta:
meidän ja muiden